



Tuomas Maasalo
14.12.2011

Energiamarkkinavirasto
virasto@emvi.fi

Viite: Lausuntopyyntö 25.11.2011 dnro 963/002/2011

Lausunto Energiamarkkinaviraston luonnoksesta sähköverkkotoiminnan tunnuslukuja koskevaksi määräykseksi

Energiamarkkinavirasto (EMV) on pyytänyt Energiateollisuus ry:n (ET) lausuntoa otsikossa mainitusta määräysluonnoksesta. Kiitämme mahdollisuudesta lausua näkemyksemme kyseisistä esityksistä ja toteamme lausuntonamme seuraavaa:

Pidämme positiivisena, että viranomainen on ottanut huomioon edellisen lausuntomme ja tehnyt useita korjauksia ja tarkennuksia lausuntomme pohjalta. On ehdottoman tärkeää, että verkonhaltijat ymmärtävät samalla tavalla tunnuslukujen laskemisen, jotta saadaan yhteismittaisia ja oikeasti relevantteja tuloksia. Tehdyt muutokset ja tarkennukset osoittavat, että viranomaisella on tahtoa kehittää sähköverkkotoimintaa järkevään suuntaan. Erityisen tärkeänä pidämme sitä, että viranomainen on antanut vuoden siirtymäajan koskien 110 kV:n sähköverkon laatua kuvaavia tunnuslukuja. Lisäksi pidämme hyvänä, että määräysluonnos lähetettiin nyt kommentoitavaksi myös verkonhaltijoille.

Olemme edelleen huolissamme tietyistä uusista tunnusluvuista ja niiden aiheuttamasta lisätyöstä verkonhaltijoille. Uudet tunnusluvut vaativat manuaalista työtä ja järjestelmäpäivityksiä ja näin ollen myös lisäävät kustannuksia. Tämä taas on pahasti ristiriidassa kolmannelle valvontajaksolle esitettyjen tehostamistavoitteiden kanssa. Lisäksi tietyt tunnusluvut ovat liikesalaisuuksiksi tulkittavia lukuja, eikä niitä pidä julkaista edes viranomaisen toimesta. Näitä ovat erityisesti verkkotoiminnan kannattavuutta koskevat luvut (esim. liitteessä 1 luvut 36-42). Mielestämme olisi selkeintä, että määräys koskisi vain niitä lukuja, joita verkonhaltijan tulee tämän määräyksen perusteella kerätä, toimittaa viranomaiselle ja pitää julkisesti saatavilla. Yksityiskohtaisemmat kommentit tunnusluvuista ovat lausuntomme liitteenä.

Edellisen lausuntomme ja keskusteluidemme pohjalta viranomainen on laatinut ohjeen sähköverkkotoiminnan tunnuslukuja koskevan määräyksen mukaisten tietojen ilmoittamisesta. Ohjeen tarkoitus on kertoa verkonhaltijoille mitkä tunnusluvut ovat jo nyt järjestelmästä saatavissa ja mitkä tunnusluvut pitää itse laskea. Tämä selkeyttää tunnuslukujen keräämistä ja auttaa hahmottamaan myös uusien ja lisätöitä aiheuttavien tunnuslukujen todellisen määrän.

Yhteisenä tavoitteena on, että tunnuslukujen määrittelyt olisivat riittävän selkeät ja yksiselitteiset, jotta niiden avulla saataisiin mahdollisimman vertailukelpoisia tuloksia. Tunnuslukujen kerääminen aiheuttaa jo nyt verkkoyhtiöille paljon työtä. Lisätyön minimoimiseksi tulisi ennen uusien tunnuslukujen vahvistamista tarkkaan arvioida, mitkä ovat tärkeitä ja oleellisia tunnuslukuja, jotta niistä olisi todellista hyötyä paitsi viranomaiselle myös yrityksille itselleen.

Yhteenvetona voidaan todeta, että uudet tunnusluvut edellyttävät joka tapauksessa järjestelmämuutoksia ja aiheuttavat verkonhaltijoille lisätyötä. Tämä kasvattaa verkonhaltijoiden operatiivisia kustannuksia, mikä on otettava huomioon verkkopalvelujen hinnoittelun kohtuullisuutta arvioitaessa.

Ystävällisin terveisin

Kenneth Hänninen
Johtaja, Sähköverkko
Energiateollisuus ry

YKSITYISKOHTAISET VERKONHALTIJOIDEN KOMMENTIT

Seuraavassa on esitetty yksityiskohtaisia kommentteja sekä itse määräykseen että sen liitteisiin.

Määräys sähköverkkotoiminnan tunnusluvuista ja niiden julkaisemisesta

2 §

Sähkön jakeluverkonhaltijan tulee toimittaa Energiamarkkinavirastolle liitteessä 1 mainitut verkonhaltija koskevat tunnusluvut tai tiedot tunnuslukujen laskemiseksi kalenterivuositain

Sähkön suurjännitteisen jakeluverkon haltijan tulee toimittaa Energiamarkkinavirastolle liitteessä 2 mainitut verkonhaltijaa koskevat tunnusluvut tai tiedot tunnuslukujen laskemiseksi kalenterivuositain.

Kommentti:

Määräyksessä on omat liitteet jakeluverkonhaltijoille, suurjännitteisen jakeluverkonhaltijoille sekä kantaverkonhaltijalle. Ensimmäinen ja viimeinen luokka on määritelty sähkömarkkinalaisissa, mutta suurjännitteinen jakeluverkonhaltija -kategoriaan kuuluvia yhtiöitä ei ole määritelty missään säädöksessä. Oletamme liitteen 2 koskevan vain nykyisiä ns. alueverkkoluvan haltijoita, vaikka myös useilla jakeluverkonhaltijoilla on hallussaan 110 kV sähköverkkoa. Oletamme lisäksi, että jakeluverkonhaltija ilmoittaa suurjännitteistä jakeluverkkoa koskevat luvut vain omassa hallinnassaan olevan verkon osalta.

Epäselvyyksien välttämiseksi katsomme, että suurjännitteisen jakeluverkonhaltijan määrittelyä tulisi tarkentaa määräyksessä.

Liitteessä 1 määritellään eri jännitteiset verkot seuraavasti:

Tässä liitteessä tarkoitetaan 0,4 kV, 1-70 kV ja 110 kV verkoilla seuraavaa jaottelua:

- 0,4 kV pienjänniteverkolla 0,4 kV ja 1 kV pienjänniteverkkoa
- 1-70 kV keskijänniteverkolla yli 1 kV mutta alle 70 kV keskijänniteverkkoa
- 110 kV suurjänniteverkolla 110 kV siirtoverkkoa.

Kommentti:

Verkonrakente- ja verkkopääomamielessä 1 kV vastaa 0,4 kV pienjänniteverkkoa niin maakaapeleiden kuin ilmajohtojenkin osalta. Alun perin ns. teknisten tunnuslukujen tarkoitus on kuitenkin ollut kuvata nimenomaan verkkotoiminnan laajuutta ja luonnetta. Verkkotoiminnan laajuus- ja luonnemielessä 1 kV verkko vastaa paremminkin keskijänniteverkkoa eli 1-70 kV verkkoa, koska 1 kV tekniikalla nimenomaan korvataan keskijännitejohtohaaroja.

Vaikka tällä hetkellä 1 kV verkkojen määrä on rajallinen, määrittelykäytännössä on eroja yritysten välillä. Tältä osin määrittelyä tulee ehdottomasti selkeyttää.

3 §

Tunnuslukujen laskentaan otetaan mukaan ne tiedot, jotka koskevat sähköverkonhaltijan verkkoluvan mukaista sähköverkkotoimintaa ja verkkoluvan mukaisen vastuualueen mukaista sähköverkkoa.

Kommentti:

Sanamuoto soveltuu tilanteeseen, jossa jakeluverkkoa koskevat tunnusluvut koskivat vain jakeluverkkoa, jolle on verkkoluvassa määritetty maantieteellinen vastuualue. Suurjännitteiselle jakeluverkolle vastuualuetta ei ole tarkoitus jatkossakaan määrittää. Ko. pykälän tekstiä tulisi tarkentaa vastaamaan tulevaa tilannetta.

5 §

Sähköverkonhaltijan on pidettävä tämän määräyksen mukaiset tunnusluvut julkisesti saatavilla.

Energiamarkkinavirasto voi julkaista tämän määräyksen tunnuslukujen mukaisia tietoja verkonhaltijoista.

Energiamarkkinavirasto voi laskea sille toimitettujen valvontatietojen avulla myös uusia tunnuslukuja ja julkaista niitä.

Kommentti:

Liikesalaisuuksia sisältäviä lukuja ei verkonhaltija voi julkaista. Mielestämme myöskään viranomaisen ei saa niitä julkaista.

Sähkön jakeluverkkotoimintaa kuvaavat tunnusluvut

(4) Verkkopalveluasiakkaiden määrä jännitetasoittain, kpl

Kommentti:

- Kulutuspaikat ja tuotantopaikat saadaan eroteltua tariffin perusteella, mutta työ on tehtävä käsin.
- Laadukkaan datan kerääminen tällä tasolla haasteellista, lukujen raportointi edellyttää JVH:lta käsityötä/prosessien kehittämistä yms.

(8) Muuntoasemien ja muuntajien lukumäärä ja nimellisteho eri jänniteportaissa, kpl ja MVA

Kommentti:

- Mihin kuuluvat 30 kV muuntajat tai 10/20 kV välimuuntajat?

(9) Jakelumuuntamoiden lukumäärä jännitetasoittain, kpl

Kommentti:

- Tiedot on saatavissa, mutta miten käsitellään 20/1/0,4 kV ja 20/1 kV muuntamot? Ilmeisesti yläjännitepuolen mukaisesti; myös kolmikäämimuuntajat?

(26) 1-70 kV verkossa tapahtuneiden kaikkien suunnittelemattomien sekä pika- ja aikajälleenkytkentöjen keskeytysten yhteenlaskettu vuotuinen lukumäärä, kpl.

Kommentti:

- Jälleenkytkennät vääristävät tämän tunnusluvun. Ne tulisi jättää tämän luvun ulkopuolelle.

(39) Siirtämättä jäänyt energia, GWh

Kommentti:

- Jos osalle alkuperäisestä keskeytysalueesta pystytään palauttamaan jakelu, miten määritellään keskeytysteho edelleen keskeytyksen piiriin jäävälle alueelle? Palautuvan huipun takia vähennyslaskulla ei saada oikeaa tulosta.
- Pika- ja aikajälleenkytkennöistä ei verkkoyhtiöillä eikä kantaverkolla ole ollut tapana kirjata energiatietoja.
- Jakeluverkon asiakkaiden osalta saadaan keskeytysanalyysien kautta. Vaatii tällä hetkellä runsaasti manuaalista työtä.

Sähkön kantaverkkotoimintaa kuvaavat tunnusluvut

Kantaverkon osalta tavoitteena tulisi olla tunnuslukujen vertailukelpoisuus kansainvälisesti. Uusia tunnuslukuja kehitettäessä tulisi selvittää, onko vastaavia lukuja käytössä muualla Euroopassa.